

ŘEČNÍK-3

Jak lépe mluvit k lidem

21.2. 2017

CO RADÍ CICERO?

Srdečně Vás zdravím!

Do dnešního čísla jsem vybral několik námětů od jednoho z vynikajících starořímských řečníků Marca Tullia Cicera.

Principy vytváření projevu

Cicero učil, že hlavním tajemstvím úspěchu řečníka je správné vytvoření projevu. Abychom mistrovsky ovládli umění řečnictví, je nutné dodržovat několik pravidel.

Pravidlo první: Vědět, co říct: princip nalezení předmětu projevu

„Řeč musí vycházet a rozvíjet se ze znalosti předmětu. Pokud se to řečník nenaučil, pak je jakékoliv krasořečnění marným, dětským úsilím.“

Pravidlo druhé: Vědět, kde to říct: princip správného rozložení jednotlivých částí projevu

„Řečník buduje ke svému předmětu vhodné přístupové cesty a bohaté vstupy, od první chvíle si získává pozornost, přesvědčuje o svých názorech, odráží a oslabuje ty opačné, uvádí nejvýznamnější argumenty částečně na začátku, částečně na konci, a mezi ně zasunuje ty slabší.“

Pravidlo třetí: Vědět, jak to říct: princip nalezení nejlepšího slovního vyjádření

„V řečnictví je první věcí – přednes, druhou – přednes a třetí – také přednes.“

Řeč mistrovského řečníka musí splňovat čtyři hlavní potřeby slovního vyjádření:

Správnost – správné dodržování gramatických a lexikálních norem.

Jasnost – použití slov ve všeobecně srozumitelných a přirozených spojeních.

Vhodnost – pro každý předmět je vhodné uplatnit jemu odpovídající styl, vyhnout se hovorovým výrazům u významných předmětů a vznešeným či odborným výrazům u hovorů o obyčejných věcech.

Okázalost – umělecká řeč se musí odlišovat od té všední neobyčejnou libozvučností a obrazností.

Ciceronovy metody řečnického mistrovství

Cicero dával ve svých pracích o řečnickém umění žákům mnoho užitečných rad o tom, jak ovládnout pozornost posluchače, jak udělat své vystoupení živým a zapamatovatelným, a jak získat očekávaný výsledek. Zde vám nabízíme jeho základní metody:

Rada první: Využívejte opakování a srovnání pro posílení emocionálního napětí

Za „triumf řečnictví“ považoval Cicero amplifikaci (tj. zesílení, zvýraznění či rozmnožení). Tento prostředek významně pomáhá zesílit výraznost vyjádření pomocí navlékání synonym jednoho na druhé, srovnání a obrazných vyjádření.

Rada druhá: Přecházejte od dílčího problému k obecnému

Pokud není vaše argumentace dostatečně silná, rozšiřte předmět sporu a přejděte k posuzování obecnějších problémů. To vám umožní odpoutat pozornost posluchače od slabých argumentů a vyzbrojí vás to novými argumenty.

Rada třetí: Měňte styl a tón řeči

Neočekávaný přechod o patetického tónu k obyčejnému hovorovému, od vážného vykladu k legraci a posměchu umožňuje upoutat pozornost publika a získat silný emocionální ohlas. Je to nutné také proto, abyste publikum nenudili, abyste ho „těšili bez omrzení.“

Rada čtvrtá: Mluvte s citem

Cicero se zaměřuje na to, že posluchač vždy soucítí s emocionálně vystupujícím řečníkem, a to i tehdy, když řečník neříká nic významného. Proto také i ta nejhlupejší řeč, pronesena se zápallem, může lidi přesvědčit mnohem více než obsahově chytrá řeč, ale pronesena monotónně bez zápalu.

Ciceronovo tajemství dobré paměti

Tento římský řečník proslul také tím, že při svých vystoupeních nikdy nepoužíval čtené zápisky. Dokázal z paměti říci mnoho faktů, citátů, historických dat a jmen. A to vše díky metodě zapamatování, kterou si sám vytvořil. Jedná se o překvapivě prostou a současně velmi efektivní metodu. Která se také nazývá metodou míst nebo systémem římských pokojů. Její podstata spočívá v tom, že informaci, kterou si chceme zapamatovat je potřeba rozdělit na části a v duchu rozmístit v dobře známém pokoji v přesně stanovených místech. Pak je potřeba si dostatečně zapamatovat tento pokoj, abychom mohli reprodukovat danou informaci. Přesně tak postupoval Cicero při přípravě svých projevů – procházel se po svém domě a v duchu v něm rozmísťoval klíčové momenty svého vystoupení.

Jestli je informace nějakým způsobem tematicky spojena, pak je možné totéž úložiště využít několikrát a není potřeba hledat pokaždé nový „podpůrný“ pokoj.

Zapamatované části informace se nesmíchají a vy si bez velké námahy dokážete vybavit prvky tématu, který potřebujete.

Zkoušejte si Ciceronova doporučení ve svých blížících se vystoupeních.

Možná Vám pomůže i metoda systém římských pokojů při dodržení logické Vašich řečí pronesených bez papíru.

Vladimír Hřebíček